

LUMINA PENTRU TOTI

Nu este mărire fără virtute; dar nici virtute fără lumină. Deoarece lumenul înainte de tot.

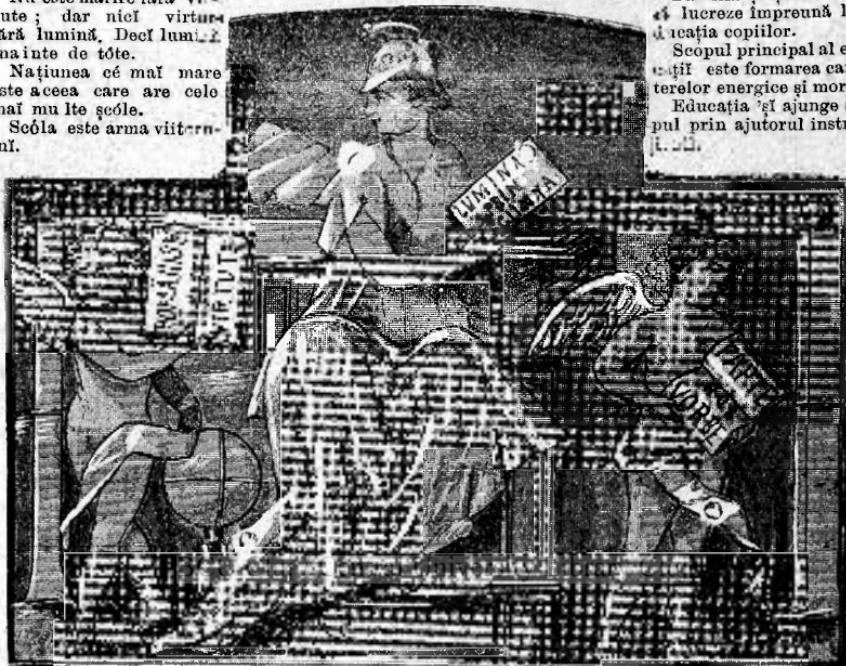
Năruindu-se că mai mare este aceea care are cele mai multe școli.

Scoala este arma viitorului.

Familia și școala trebuie să lucreze împreună la educația copiilor.

Scopul principal al educației este formarea caracterelor energetic și morale.

Educația nu ajunge scopul prin ajutorul instrucției.

Revistă ilustrată de enciclopedie și de pedagogie pentru luminarea poporului

Director : ENIU D. BALTÉNU

Redacția și Administrația se află provisoriu la pensionatul **Eniu-Bălténu**, strada Negustorii, 7.

Cuprinsul No. 3. — 1. Invățământul intuitiv. — 2. Cum învață Gertruda copil să fie? — 3. Surdo mușii. — 4. Distribuția premierelor la școalele din Bârlad. — 5. Apel. — 6. Studiul naturei. — 7. O aruncătură de ochi asupra Educației. — 8. Diverse. — 9. Bibliografie. — 10. Sarada. — 11. Anunțuri.

Apare de 2 ori pe lună în 24 pagine, sau o dată în 48 pagine.

Abonamentul pe an 10 lei, pe 6 luni 6 lei,
Pentru străinătate 15 lei pe an.

B U C U R E S T I

TIPOGRAFIA CURȚII REGALE, Proprietar F. GÖBL FILII

12. — Passagiul Român. — 12.

1885

Domniș abonați

Sunt rugați să ne trăimită costul abonamentului prin mandat sau timbre postale la administrația revistei „Lumina pentru toți“, Strada Negustorii, No. 7, București.

Studii asupra poesiei didactice la elevi, de Eniu D. Bălténu, 4 lei.

Discurs asupra stilului de Bufon, traducere de Eniu D. Bălténu, 30 bani.

Metodul de a învăța pe copii cu înlesnire scrierea și citirea, după procedura fonomimică, de Eniu D. Bălténu, 35 bani.

Invetământul intuitiv, lecția I, de Eniu D. Bălténu, 20 bani.

Se află de vîndare la librăria Frații Ioniță, Strada Șelari, și la administrația acestei reviste.

Carmen Sylva, ilustrată, 30 bani.

«LUMINA PENTRU TOȚI»

Cuprinsul numerilor apărute :

No. 1. Prospectul.— Apelul.— Encyclopædia.— Pedagogia — Educațunea.— Carmen Sylva.— Invetământul intuitiv pentru copiii de ambele sexe după metoda și procedurele lui Pestalozzi și Fröbel.— Surdo-mutii și metoda de a învăța să vorbeșe.— Mortii noștri.— Victor Hugo.— Scările particolare — Doctorul fără arginții — Studii naturei — Ce este de făcut pentru ridicarea României din punctul de vedere economic? — Scările sășești din Ilfov suferă de un mare rău.— Mai am un singur dor (poesie) — Loteria viitorului edificiu al Ateneului.— Diverse.— Bibliografie.— Anunțuri.— Acest număr are cinci ilustrații.

No. 2. Pestalozzi.— Pedagogia lui Pestalozzi.— Cum Gertruda învață copii săi — Carmen Sylva (urmăre și fine) — O mulțumire.— Glossă (poesie).— Educațunea (urmăre și fine) — Biserica.— O biserică zugrăvită după regulile artei.— Sordo-mutii. Stejarul în România.— O aruncătură de ochiuri asupra Educațunei.— Scările sășești și congresul didactic — Literatura populară — Sfârșintele scărelor sășești.— Dociorul fără arginții.— Diverse.— Bibliografie — Corespondență.— Anunțuri.

In numărul viitor între altele va apărea și răspunsul la „Contemporanul“.

LUMINA PENTRU TOȚI

Revistă ilustrată de enciclopedie și de pedagogie pentru luminarea poporului

DIRECTOR ENIU D. BĂLTÉNU

D-1 G. Sion, distinsul nostru scriitor, este rugat să primescă sincerele noastre mulțumiri pentru cuvintele de indemnare și de încurajare ce ne a adresat prin scrisore. Pentru noi cuvintele D-sale au mare preț.

Redacția

INVĚȚAMĚNTUL INTUITIV

PENTRU

copii de ambele sexe dupe metoda și procedurele lui Pestalozzi și Fröbel.

Lecțiuni intuitive făcute în Pensionatul „Educațiunea“

LECTIA II—MINCEA.

In șîua hotărîtă pentru facere de lecțiuni intuitive, înainte de a păși la explicația unui lucru nou pentru școlari, cerc să vîd, dacă școlarii își mai aduc aminte de lucrurile despre cari s'a vorbit în lecțiunile trecute. Aceasta este în genere, dar se potrumeori să mă abat dela această regulă, și să incep a vorbi cu școlarii de a dreptul asupra lucrului celuui nou, sără să mai repet în scurt ântâiul lecția precedentă.

Trecerea de la lecția I la a II-a, de la *flóre la mince*, am făcut-o dupe regula generală, căci am repetat mai de... .

Etă cam cum am urmat cu această repetiție.

EXERCITIUL II.—TRECEREA DE LA FLORE LA MINCE

(Ești intru în clasă cu doă cutii pe care le puiu pe masă. Copil se întrebă între dênsii; „ce o fi acolo? ce o fi în cutiile alea?“).

Ești (deschidênd o cutie scot, din é florî naturale de cais, de salcâm, etc., și întreb.)

Ce sunt astea?

Titi (răspunde). Alea sunt florî.

Ești: vino încosă, și dau cate-va...

Uită-te acum la ele și spune'mi, dacă le cunoști de ce sunt aceste florî.

Titi. Florile astea sunt de cais, astea sunt de salcâm, é asta este sunt de... .

Ești: Cine le cunoște?

T. Popovici. Sunt de cireș.

Ești: *Ionel*, ié d'ici florî și dă tuturor școlarilor. (*Ionel* dă fie căruș sco-

lar căte maș multe floră amestecate.]

Scolariu (mulțumesc lui Ionel dicând:) *Mersi, Ionel ; mersi, Ionel !*

Eū : (către școlari). Pentru ce ați dîs : mersi, mersi ?

Hornstein (răspunde) Pentru ca să mulțumim lui Frunđănescu că ne a adus florile date de d-ta.

Eū : (către toți școlari). Eū bine, n'aveți altă vorbă de cât mersi, pentru ca să mulțumiți ?

Alessiu (răspunde) Ba, da, d-le, avem vorba *mulțumesc* care se zice și de sătenii că bătrâni, căci vorba mersi este franțuzescă.

Eū : (aproband dic): Așa este! vedetă, când vorbim românește este bine să dicem *mulțumesc*, er când vorbim franțuzește să dicem *mersi*. Acum să 'mă vorbescă Popescu despre floarea caisului. Să ié fie-care căte o floră în mâna și să îndrepteze pe Popescu, dac'ar face vr'o greselă.

Popescu (țind în mâna stângă o floră și cu arătătorul dreptelor să vorbește în modul următor) Asta este o floră de cais. La é vedem niște foi albe cari sunt petalele, . . .

V. Stătescu (intrerupe dicând:) D-le Băltene, n'a dis bine, căci trebuie să începă de jos, de la caliciu. . . .

Eū : (către intrerupător) Lasă-l acum să începă or de unde, numai să le spui pe tôte.

Popescu : (urmăză mai departe) Sun cinci petale cari formeză corola florii, sub corolă vedem cinci foioșore verdi, cari formeză caliciul, adică păhăru-părțile din cari e făcută florea. O să tul florii. Aceste cinci foi verdi se mai vorbim noi altă dată de flori, numesc sepale. Pe urmă vine. . . .

Eū: Bine ! destul. Să urmeze *Micu*. *Micu* (continuă) Acum vine pistilul, acest fir maș gros de căt cele-l-alte, er firioșorele aste-lante sunt stamenele. Grăuntele asta din fund este ovariu, unde se păstrează oale florii.

Eū : Bine, dar nu pre bine, căci nouă din minciile alea ?

le tot gângănești. Ié să vedem, cine știe să mi-o spui maș regulat ?

Popovici, Alexiu, Leon, Berbier, I. Stătescu (răspund pe întrecute) *Eū ! Eū ! Eū* ! *Eū*, d-le Băltene !

Eū : St ! Liniște ! Ié să 'mă spui Alexandru, căci numi-a răspuns de loc azi și-l văd cam nepăsător.

Al. Alexandrescu (răspunde liniștit, țind o floră în mâna stângă) La acăstă floră de cais văd maș ântări în partea de jos cinci foioșore verzi cari se chiamă sepale și formeză caliciul florii; al doilea vedem cinci foioșore albe numite petale și cari formeză corola florii; pe urmă văd mustăciorele acestea numite stamine, dar cel din mijloc uite, asta, se numește pistil. Acum, dacăsmulgesc sepalele, petalele, staminele cu pistilul, vedem că ne rămâne un fel de grăunte ca un mic bob de măzăre. Acesta este ovariu sau oariu.

Eū : Bine, Alexandre Acum Wissner, ié o floră de salcăm și arată î părțile.

Wissner (sfuios cum este din fire, în cepe cam gângăvit, țind o floră de salcăm în stângă) : La acăstă floră vedem maș ântări păhăruțul florii, care nu este format din foioșore ca la floră caisului, ci are pe margini niște creteszură; pe urmă vine corola, formată numai din 4 petale, uite astea; apoi vin staminele astea cu pistilul și pe urmă de tot vine ovariu.

Eū : Im pare bine că n'ați uitat cări formeză caliciul, adică păhăru-părțile din cari e făcută florea. O să tul florii. Aceste cinci foi verdi se mai vorbim noi altă dată de flori, dar acum să trecem la alt-ceva.

ESERCITIUL AL III.— MINCEA

Eū : (deschid a doua cutie și răstorn pe masa meă o mulțime de minci. Școlarii rid ușor, șoptesc se miră :

"Aa ! — minci ! ce o face cu ele ?").

Laurentia (întrebă tare). Ne dai și

Eű: Da, écă daū sie-căruiā câtē una, dar să le păstrați bine și să nu le rupeți sforicica. *Berbier*, ié mincile astea și dă sie-căruișcolar câtē una. Dă câtē una, una lū Benone și el să le înainteze treptat vecinului său și acesta următorului până la cel din urmă de tot.

Berbier (împărțind mincile q̄ie;) D-le Bătene, aū mał r̄emas patru minci.

Eű: Adu-le încō, căci una imi trebuie mie, una este pentru Vulpian care lipsește de o lună și mał bine, alta este pentru George Alexandrescu, care n'a venit astădi, și una este mał mult. Ié să vedem are fiecare câtē o mince?

Scolarii (r̄espond toți). Da, d-le, avem toți.

Eű: (mē ocup mał ântăiu de culorile minci, , de aceea întreb pe cei mał mic despre culorile minci, dicând:) Titi, ia spune'mi, cum este la față mincea ce tīl în mână? BCU Cluj / Central U

Titi (r̄espunde cam întunecos) Pe o parte este roșie, peici este galbenă, er pe dincocé este . . .

Laurentia (vădend că întârdiază Titi, i ie înainte și spune) albastră.

Eű: Aşa este mincea care o ține Titi în mână; dar tu, Benone, ié spune'mi mincea ta, ce fețe are?

Benone. Mincea mé este tot c'a lui Titi.

Eű: (Nemulțumit cu acest r̄espuns, de acea întreb pe Proistrosescu.) Nu mē mulțumesc cu acest r̄espuns. Să'mi spui Proistrosescu fețele minciu sale.

Proistrosescu (r̄espunde:) Mincea mé este pe o parte albastră, pe alta roșie și pe a treia galbenă. Tot așa sunt și cele-l-alte minci adică sunt tot de aceiași culore.

Eű: Bravo, Proistrosescule. Tu ști și vorba culore.— Acum *Berbier*, cruri aū forma r̄otundă, precum sunt spune'mi un lueru roșiu, altul galben, unii pepeni, ghiulele, și unele porșii al 3-lé albastru, așa ca fie-care toale, unii dovlecă. Cine póté să mał să semene c'o culore a minciu.

Berbier. Cărămidă este roșie, cojă de lămâe este galbenă, flórea cicórei este de o colore albastră.

Eű: Bine. Dar să mał spui Ionel, Mitică, Micu, I. Stătescu, Mauriciu, câtē un exemplu.

(*Scol*, r̄espond mał bine sau mał r̄e și eū dupe ce'l corig pășesc mał departe.)

Eű: (ocupându-mě de forma minciu dic tuturor școlarilor;) Să ié fie-care între amândouă mâinele mincea sa și s'o invărtescă între palme ca să se pótă încredința pe deplin, dacă mincea este lungueță, colțuroșă, lătărētă sau rotundă.

Scolarii (r̄espond pe întrecute) D-le, uite, mincea este r̄otundă, nu este cu colți... nu este lungărētă. . . .

Eű: V. Stătescu, mał cunoști vr'un lueru r̄otund ca mincea?

V. Stătescu. Da, d-le, cunosc. Așa este ghiulea, cam așa este mărul, tărtăcuța și altele. Lăsă

Eű: Alessiu, ce dică tu, sémănă mincea cu tocoul ăsta de condeiu sau cu caetul ăla care se vede pe bancă la vecinul tău?

Alessiu (r̄espunde) Nu sémănă, căci tocul este un lueru lung, caetul este un lueru lat în patru colțuri, dar mincea are forma r̄otundă.

Eű: Bravo, Alessiu. Văd că ști și cuvântul formă. Darsă mał vorbescă și Alexandru și să 'm̄i spună dacă mincea are aceiași formă ca banca sau ca pălăria sa.

Alexandru. Mincea nu sémănă cu banca nici cu pălăria mé, căci é are forma r̄otundă, er nu ca aceste lueruri.

Eű: Așa dar să știm că mincea are forma r̄otundă. Insă și alte lueruri aū forma r̄otundă, precum sunt unii pepeni, ghiulele, și unele porșii al 3-lé albastru, așa ca fie-care toale, unii dovlecă. Cine póté să mał să găsescă încă vr'un lueru cu forma

rōtundă ?

T. Popovici (răspunde) Tărtăcuța, tațivă-ți, cum face eū. Titi, Mitică, Stătescu Ión, apoi nu este aşa, cum glonțul...

Eū: Da, sunt unele tărtăcuțe cari sunt cu totul rōtunde, dar sunt și unele lunguețe. Să păsim însă mai departe: Fiți cu luare aminte. Benone! unde te uiți? Laurenția și Titi, st! nu faceți sgomot.

Eū: (voind să daă sau să completeze idei de poziții în spațiu, să mincea de sforicică el cu drépta în față me, fără sătingă de masă și dicscolarilor) cari în asemenea mincea de sforicică. Ridicați drépta în față. Acum duceți mâna la drépta apoi la stânga. Duceți mâna în sus și apoi coborîți-o, dar să n'atingă mincea de masă. Acum înaintați drépta drept înainte pînă când veți ajunge să aveți brațul întins, uite aşa ca al meu și apoi retrageți brațul [Va urma].

făcând rōta la drépta, la stânga, uite aşa! (și dacă eū le arăt de mai multe ori.) Acum depărtați brațul uite aşa! Apropiati-l uite aşa! etc. etc.—

Patan, repetă mișcările făcute de noi toți. Ecă eū ti le spui din gură.

Patan (se scolă în picioare și repetă după mine toate mișcările minciu făcute cu toți, spindu-le și din gură astfel:) In fată—La drépta — La stânga.—Sus.—Jos.—Inainte.—Rōta la drépta, la stânga, departe, aprópe, aci, colo, etc.

Eū. Bravo, Patane, repetă Leon, Popescu, Berbier.

Scolarii (repetă cu gura dupe mine și fac mișcările spuse cu mincea.)

Eniū Bălténú

CUM INVATĂ GERTRUDA COPII ſE

de PESTALOZZI.

(Operă compusă din 14 epistole)

Epistola ăntâia a lui Pestalozzi către amicul său Gesner.

Da, scumpul meu Gesner, în cartea mea numită „Cerceptări“ explicaſem¹⁾ toate prescripțiunile dreptului civil prin înſeſti legile organiſării corporului meu; declarasem că, dupe mine, faptă nemorală este singură acă faptă care ar vătăma în ceva natura umană; — era într'un moment, când înăuntru amenințau pasiunile, în afara violentă; cu puține excepții, toți contemporani mei erau îngâmfați, aspirau la putere și căutați mesele încărcate cu tot felul de mâncări; și eū! ajunsesem acolo, în cît speram că un simplu cuvînt de adever, că niște simple noțiuni de drept erau săibă asupra lor o influență bună!

Cu tot pîrul meu cel cărunt, eram încă un copil, dar un copil cu mintea fîrte turburată! Chiar în acel timp, plin de

¹⁾ Vedî No. 2 al acestei reviste, pagina 56.

turburări, aspiram tot-d'a-una la scopul vieței mele, dar eram mai esclusiv și mai rătăcit de cât or-când. Căutam să mă ating scopul, începând cu descrierea nenorocirilor poporului încă din vechime, esplicând cu pasiune dreptul civil și profitând de spiritul de revoltă care se arăta contra unor suferințe populare. La alte epoci ale vieței mele, proclamasem adevăruri mai importante, care fuseseră numai un sgomot de vorbe, fără mied, pentru urechile compatrioților mei : judece or-cine dacă ideile mele de acum n'ar trebui să le pară o nebunie !

PESTALOZZI

Părintele pedagogiei moderne.

Născut în 1745 și mort în 1827.

Acele adevăruri ei le acoperiră cu tină, ca tot-d'a-una; ei remaseră cea ce erau, și se purtară în privința mé, cum ar fi trebuit s'o prevăd ; dar n'o prevădusem, pentru că, dat cu totul viselor mele, plutiam în aer, și pentru că egoismul nu mă deschidea ochii asupra ómenilor cu cari aveam de a face. M'am lăsat să fiu înșelat nu numai de cei iscusiți, ci și de cei nebuni ; în increderea mé, atribuam sentimente bune or cui venia și mă spunea vorbe frumóse. Si totuș, pote mai bine

de căt or-cine, eū cunoșteam poporul și știam causele prostrării și degradării lui ; dar nu voiam nimic, absolut nimic de căt desființarea acestor cause și sfârșitul suferințelor poporului și fireste ómeniú noí, Elvețieniú, cari aveau pretențiuñi mai mari și cari nu cunoșteaú poporul, găsiră că eū nu mă potriviam cu ei. Acești ómeniú, cari în noua lor situație, semănaú unor fermei în primejdie și luan cel mai mic fir de paiu drept un catart în stare de a duce statul la port, însiși acesti ómeniú făcură o excepție pentru mine și mă considerără ca un fir de paiu de care nică chiar o pisică nu s'ar fi putut agăța. Cu tóte acestea, ei îmí făcură bine, negreșit fără s'o știe și fără s'o vrea, ei îmí făcură atât de mare bine căt nu'mi aú făcut nică o dată ómeniú. Ei mă făcură să'mi cunosc greșela, să'mi deschid ochii. Asistând, cu mare mirare dar liniștit, la schimbările lor de manevre pentru îmbunătățirea corăbiei în mijlocul pericolului. În cele d'ântăi momente de confuziune, disesem : „voiú să fiú dascăl de copiú“ ; ei mă credueră pe vorbă și avură incredere în mine în acéstă privință. Mă făcuí dascăl de copiú, și de atunci susțiu o luptă care mă sileste, fără voea méi, să implinească lipsurile științei mele și să biruesc neputința care m'a impeditat de a implini proiectele mele.

Amice, iti voiú spune de a dreptul tot ce am fost și tot ce am făcut plecând din acel moment. Mulțămită lui Legrand ¹⁾ dobândisem increderea primulu directorat în ce privia instrucția poporului, și eram gata să incepem în cantonul Argoviei un program mare de educație, când Stanz ²⁾ fu dat pradă flacărilor. Legrand îmí propuse să aleg pentru astă dată acest oraș nenorocit și să 'm stabilesc aci reședința mé. Mă dusel acolo. M'aș fi dus până în strămtorele cele mai retrase ale munților pentru ca să mă apropiu de scopul meu, și, la Stanz, m'apropiam în adevăr de el. Dar închipuește-ți situația mé : eram singur, cu desăvârșire lipsit de tóte mijlo-

¹⁾ La începutul anului 1798, armatele franceze pătrunseseră în Elveția și republika elvețiană fusese proclamată. E fu d'ântăi guvernată de un directorat compus din cinci membri, între cari se găsia Legrand, admiratorul lui Pestalozzi.

²⁾ Stanz, capitala cantonului Bas-Untermald. Locuitorii acestui canton refusaseră să jure pe constituția unitară a Elveției ; un corp d'armă francesă fu insărcinat de directorat ca să'l supună. Invierșunări de împotrivirea ce înțâlniră soldații trecură prin sabie femei și copii și pusere foc orașului, la 9 Septembrie 1798. Pestalozzi fu trimis aci la Stanz ca să îngrijescă de orfanii cari scăpaseră din măcel.

cele neapărat trebuinciose unei opere de educație; eu singur eram: intendent, comptabil, servitor și aproape și servitore într-o casă ruinată, în mijlocul ignoranței, bolelor, al tuturor felurilor de imprejurări noe pentru mine. Numărul copiilor refugiați se ridică puțin câte puțin până la 80: erau de toate etățile, unii obrascnici, alții obișnuiți să ceară scăzută în public, toți, afară de rare excepții, ignoranți de tot. Să învețe să desvoltă pe toți acești copii. Ce problemă de deslegat!

Eu mă pusei să o desleg. În picioare, în mijlocul lor, pronunțam vorbe și i puneam să le repete. Persoanele care asistă la aceste lecții reunaseră uimite de rezultat. În adever, aceasta fu întocmai ca un fulger care luminăza și dispărea. Nimeni nu înțelegea natura acestei lucrări. Niciodată nu însumă n-o înțeleseră. Era lucrarea unei idei simple care se află în sufletul meu, dar despre care nu mă puteam da să se înțeleagă într-un mod deslușit.

(Va urma)

Eniū Bălténu

SURDO-MUȚII

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Metoda de a începe să vorbescă.

Negreșit că făcându-se neîncetă eserții de scotere de sunete cu surdo-muții⁽¹⁾, ei ajung să audă din ce în ce mai mult; dar sunt și casuri unde articulația nu poate ajunge la acest rezultat.

In acăstă privință D-l Magnat dice: „Din 20 de scolari ai mei, singură doar pot fi puși între surdo-muții a căror surgenie este completă, însă nimic nu probă că mai tardiv nu vor dobândi și ei un ore care grad de aud. Articulația acestor doar scolari nu este de loc guturală; din contră este sonoră și deslușită ca și a celor trei din surdo-muții mei, cari aud diapasonul“.

D-l Magnat conchide că sunt forte puțini surdo-muți lipsiți cu totul de aud.

D-l D-r Bonafont, unul dintre inimicii școlelor germane, susține că: „surdo-muții cari n'aud nimic nu pot învăța să vorbescă cu glas, să articuleze; de acea trebuie să fie puși la învățarea semnelor cu degetele. Aceia însă cari aud dia-pasonul, dar numai aplicat pe craniu, nu și la ore-care dis-

(1) Vedă No. 1 și 2 al acestei reviste.

„tanță, ar puté învăța multe lucruri, dând o valoare convențională sunetului. În fine, singur surdo-mutul care s'aude „pe sine-insuși vorbind ar puté învăța să pronunțe bine ore-cari fruse“.

Un alt frances, D-l Dr. Colombat, dice : «surdo-muții cari „deși n'ar puté vorbi, ar puté scôte insă ore-cari sunete sau „sgomote din gură, aceia pot ajunge să articuleze, să vorbescă „cu voce. Și surdo-muții din nascere încă ar puté ajunge să „articuleze, dacă s'ar intrebuița o melodă bună».

D-l Dr. Itard, tot Frances, afirmă că a patra parte din surdo-muții n'are de loc aud și că, dacă ei par mișcați de sgomotele violente, cum sunt detunările tunuluī, trăsnetuluī etc. nu döră că ei le aud, ci numai că epigastrul lor simte sguditura soluluī. Nică o învățătură nu le pote da puterea de a audi sunetele vocale, de și ei ar puté ajunge să articuleze, să vorbescă cu voce, dacă ar privi la gura celor ce vorbesc și 'i ar imita.

La tóte acestea D-l Magnat respunde : „Negresit că surdo-mutul nu vorbeste, pentru că nu pote imita sunetele ce „n'aude de loc sau nu le aude bine. Muții din ei aud sunetele vocale și le repetă destul de deslușit, dar ei nu vorbesc, „căci le scapă adică nu pot prinde cu urechia modificările vocalelor prin consune. Așa : **am, ma** nu sunt pentru ei de cât **a; po, pom**, etc. nu sunt de cât **o**, etc. Din acéstă audiire necompletă resultă că surdo-muții cari aud numai sunetele-sgomote, nu vor ajunge la vorbirea articulată prin mijloce naturale. Dacă ar audi bine, ar puté ei singuri să imiteze sunetele și articulațiunile noastre ; lipsindu-le însă audul, trebuie neapărat să aibă recurs la o învățătură artificială, pentru ca să pótă spune cu voce vorbe și fruse. Deci, mijlocele artificiale ce urmăză să intrebuițăm pentru surdo-muții cari aud sunetele-sgomote fiind tot mijlocele intrebuitate pentru surdo-muții considerați *afoni* (adică cu totul lipsiți de voce) și unii și alții vor ajunge la acelaș rezultat, adică la *vorbirea artificială* ca urmare a unei învățăture artificiale. Să nu 'i despărțim dar în timpul învățăturei ; căci ori-ce profesor de articulație știe că corigerea unui sunet rău sau a unei articulațiuni rele este cu mult mai gre de cât creația unei articulațiuni sau a unui sunet la un copil surdo-mut care nu dă nicăi un semn de vorbire. Este drept însă că

„copilul surdo-mut care scôte regulat sunetele-sgomot, se în-timplă săibe ceva mai multă sonoritate și vibrațiune în cu-vînte, când ajunge să vorbessă“.

„Dar un copil, chiar dacă ar scôte din gât destul de bine vocalele *a, o, u, e, i*, cea ce se intemplă foarte rar, năr înaintă „cu mult mai repede de căt surdo-mutul *afon* (cu totul lipsit „de glas), din cauză că în consunele simple, se deosibesc 62 „de forme și casuri diferite, er în consunele complexe se găsesc 106 casuri deosibile. Dacă la aceste consune se adaugă „vocalele simple și compuse, distongii, etc., apoi oră-cine „pote înțelege căt lucru are încă de făcut pentru a învăța să „cîtescă și să scrie o limbă surdo-mutul care poate emite căteva sunete fără săibe conștiință de ele.“

Conclusia naturală este că surdo-mutul și cel care audă sunetele sgochte, în genere nu se deosibesc unul de altul, de aceea ei trebuie să învețe împreună articulațiunea.

Scăla germană sau metoda articulațiunii

Noi am vîdut că sunt doă scăle cari se ocupă cu învățatura surdo-muțiilor: scăla francesă și scăla germană, întrebuiîntând fiecare o metodă deosebită. Am vîdut de asemenea că metoda scălei franceze învață pe surdo-muți să vorbescă numai prin semne făcute cu mâna și să scrie; pe când scăla germană învață pe surdo-muți să articuleze adică că scotă sunete din din gât și să pronunțe vorbe și fraze cu gura.. Metoda scălei franceze se numește *dactilogie*, adică vorbire cu degetele ; er metoda scălei germane se numește *articulatiune*, adică vorbire cu glas.

Auđul s'a dat omului ca să primescă sunetele și vorbele ce se produc împrejurul, er graiul i's a dat ca să și spue altuia ideile, sentimentile și cugetările.

Omul lipsit însă de aud nu poate audi nimic și nică spune nimic; de acea omeni compătimitoră la sortă surdiilor, după cum am mai diis, s'a gândit la ore-care mijloce artificiale, pentru ca să ușureze surferințele surdo-muțiilor, lipsiți de mijlocele naturale. Cele mai nemerite mijloce artificiale aflate până acum pentru ușurința bieților surdo-muți, le stim acum, sunt cele aflate de scăla francesă și de scăla germană.

Fie-care din aceste doă scăle se silește să dovedescă lumii că

mijlocele sale sunt cele mai bune ; de acea ele își fac imputări una alteia.

Astfel școala francesă impută articulațiunii (școlei germane) că, pentru obținerea sunetelor vocale și articulate, întrebuițeză niște mijloce artificiale care fac rău nu numai copiilor surdo-muți, ci și persoanelor asistente.

Școala germană însă protesteză contra acestei acuzații susținând că, dacă s'aș putut vedea unde-va asemenei mijloce revoltătoare, apoiajăcea a venit numai de la neprinciperea dascălului, er nu de la metodă.

„Cu toate acestea, dice D-l Magnat, trebuie să recunoștem că or-ce metodă să arătă întrrebuiță, neapărat este ceva sălii, „artificial, și că școlarii sunt puși să facă silințe contrare na-„turei lor ; căci se știe că pentru surdo-mut e tot așa de pu-„țin natural de a se exprima prin articulație sau prin dacti-„lologie ; amândoei aceste forme sunt de o potrivă morțe „pentru el : *arta trebuie să le de viață*“.

Cu toate că surdo-mutul nu poate ajunge să vorbească ca copilul auditor ; dar vorbirea articulată exprimând repede cugetarea și dă o idee mai clară, înștiință și vie, despre ceia-ce i se vorbeste și puțină de a scrie corect ; er în privința relațiunilor sociale mutul, articulând și observând continuu, se familiarizează mai curând cu lumea de cât scriind cu creta, cu creionul, etc.

Față deci cu aceste mari folosuri aduse de articulațiune, nu trebuie să ne pară rău că surdo-muți perd lung timp pînă să ajungă să vorbească puțin cu voce.

Dar ore surdo-muți care vorbesc și cugetă cu ajutorul degetelor au ei vră un folos mai mare de cât cei care învăță articulația ? Nu este oare o pedepsă de a vorbi și de a medita cu degetele ? Nu își face milă, când vede pe un surdo-mut învertindu-să și sucindu-să degetele ?

Superioritatea articulațiunii însă asupra dactilologiei a recunoscut-o însuși călugărul Sicard, fondatorul școalei franceze, când a spus că : „pentru a ajunge la ceea ce mai mare desvoltare a sa, învățatura surdo-muților trebuie să imbrățișeze „articulația“. Aceasta a spus-o mai târziu, după ce el a respinsese.

[Va urma]

Eniū Bălténu.

Solemnitatea distribuției premiilor la Bârlad

La 29 Iunie, ca în totă ţara, aşa și în orașul Bârlad, s'a săvîrșit solemnitatea distribuției premiilor la toate școalele publice, primare și secundare de ambe sexe.

Lume era fără multă, aglomerată, fără nici o ordine, în localul și grădina prefecturei.

O deosebită impresiune făcu asupra publicului un discurs bine rostit de tînărul student *Petru Sion*, unul din primii elevi absolvenți ai liceului local.

Citind acest discurs, am vîdut că el nu conține numai simple laude și vorbe deșerte, cum se vede de ordinar în multe discursuri pronunțate la asemenei ocasiuni; ci, din contră, el este plin de mieș și încă mieș bun. Meritele acestui discurs se resfrâng asupra tînărului P. Sion și asupra liceului Bârladén. În adevăr, acest discurs, pe lângă aceea că este o oglindă credinciosă a unui tînăr al căruia suflet este plin de idei frumos și de sentimente nobile, apoia mai arată că autorul său posedă fără bune cunoștințe, cea ce insămnă că a avut o bună școală și că el este cu deosebire intelligent. Ceva și mai mult. Autorul probă că posedă și cunoștințe pedagogice, cea ce n'a putut invăța în liceu, ci singur aparte.

În genere acest discurs conține lucruri fără interesante chiar din punctul de vedere pedagogic, de acea, incredințați că facem placere cititorilor noștri, îl reproducem și noi după jurnalul, *Tutova*, de joăi 4 Juliă, a. c.

Ecă discursul în cestiune.

- De n'a perit Românul când órdele barbare,
- Venia ca și lăcuse în agrii semănaș.
- Trăind fără de milă, răpind fără cruțare,
- Lipsind pre fi de tată, și pe suroră de fraț!
- Acum când brațu-ți ager în lume-i cunoscut,
- Tu, bravule Române, mai credi că ești perdu?

Da! Onorată Adunare, nemuritorul poet redeșteptă în susfetele generațiunilor renascând aceste adevăruri istorice; încuragiéză și înalță inima fiecăruia către sublimul ideal al perfecțiuni; făcându-ne statornici în credința strămoșilor noștri ca să nu desperăm niciodată de menirea noastră, de vitalita-

tea nôstră, ci, să lucrăm, să lucrăm neconteuit pentru lumina-re gloriósei nôstre ginte.

Mă permit, în mijlocul acestei imposante serbări a muncii intelectuale, în fața acestei distinse adunări, de a rosti pu-tine cuvinte, care nu pot fi decât expresiunea că mai adâncă a recunoșinței, ce o datorim noi junimea studiosă, părinților noștri spirituali, cari au sădit în sufletele nôstre scumpul dor al muncii moralei și științei.

Onorată Adunare!

Ca și un călător care 'și îndréptă pașii săi spre un munte, după o călătorie lungă și plină de pericole, aruncându-se din stâncă în stâncă, trecând rîpi prăpădioase, în fine ajunge pe vârful muntelui, obosit și slabit în puterile sale, și acolo găsește o pajiște verde, un aer curat și plăcut, un isvor limpede ca cristalul, o natură atât de încântătoare încât îl tace să uite greutățile ce a avut să înfrunte spre a ajunge acolo, și de aci 'și îndréptă ochii în vale, de desubtul orizontului său, contemplând întreaga natură, vede câmpii, rîuri, păduri, orașe, sate, în fine o priveliște, un spectacol atât de mare, atât de sublim, că ajunge să recunoască și să laude atot-puernicia și măstria acelei providențe, a acelei fințe creațoare care cu o mână de pictor a depins acest tablou mare, numit: „Natură“; tot astfel și eu astăzi, după o călătorie de 11 ani, mă văd sosit la prima trăptă a muntelui, și de aci arunc o privire retrospectivă asupra acestui tablou mare, numit: „Societatea“, și a cărui vitalitate, al cărui progres depinde de la 2 condiții esențiale: „Instrucțiunea“ și „Educațiunea“.

Instrucțiunea, adică dezvoltarea facultăților intelectuale și dobândirea de cunoștințe din ce în ce mai întinse; și Educațiunea, adică înobilirea sufletului, înălțarea sentimentelor, înfrumusețarea inimii; aceste două elemente, care completă unul pe altul care unul fără altul nu are nicăi o valoare; căci de multe ori vedem în mijlocul societății pe lângă o inteligență cultivată, un caracter injositor, o inimă servilă, un suflet degradat, dic: aceste două elemente: instrucțiune și educațiune sunt de neapărată trebuință, pentru ca un popor să se ridice și să scape de jugul aspru al ignoranței și superstițiunii, să eșă din starea barbară și naturală în care era, și să poată intra în

concertul popórelor civilisate. Un popor, care nu este lumanat și virtuos nu se poate guverna prin el însuși, și nu poate deveni, sau de devine un moment, nu poate rămâne mut, timp liber. Istoria întregă a umanității ne demonstrează acăstă veritate. Una din convicțiunile mele cele mai tari și scumpe este că toate aspirațiunile generoase și nobile ale unui popor se vor realiza una după alta, dacă va apuca cu o tenacitate convinsă și cu o energie nestrămutată calea care conduce la lumină și virtute, la dezvoltarea inteligenței și la înobilitarea inimii. Fie-care pas ce face un popor în instrucțiune și educațiune, e un pas care l' apropiie de libertate și justiție.

In orice stat guvernele nu trebuie să credă că singura condițiune de prosperitate este numai înmulțirea legilor și aplicarea lor, ci mai mult de căt asta e crearea de bune instituții, respândirea unei bune instrucțiuni și educațiuni. Foră indoielă trebuie legi, cari să reprime răul, să pedepsescă abusul, bunele instrucțiuni însă, instrucțiunea și educațiunea preînțimpină perversiunea morală, și intelectuală, priuia sorginte a tuturor perversiunilor.

Guvernele trebuie să mai înțeleagă că economiile cele mai reu chibzuite sunt cele ce se fac în instrucțiune; arate-și mila pentru pentru banul contribuabilului în alte cheltuele, dar pentru instrucțiune să svârle cu amândouă mâinile; căci aruncă pe un teren productiv care va produce fructe și va trage un profit înăscut. *Jules de Saint Simon* dice; „*Dați instrucțiiei toate miliōnele de care are trebuință și să nu vă pară reu de densele*“ Un vechi profesor de Economia Politică de la Universitatea din Iași și fost ministru, *Ión Stratu*, dice: „*Economiile cele mai reu înțelese sunt cele ce se fac cu instrucțiunea publică, care este menită a întorce cu prisos înnapoia națiunii capitalul ce se cheltuște pentru el.*“

Diesele acestor bărbați se confirmă de istoria tutelor popórelor, în acord cu datele economiei-politice care ne spune, că prima și cea mai abudantă sorginte a avuției unui popor e instrucțiunea. Poporul care știe mai multă carte, ne spune toti economistii, este cel mai avut dintre popóre, chiar când solul, ce locuesce, este arid și improductiv. Să luăm ca exemplu pe Olanda, o țară plină de bălți, amenințată la fiecare moment de a fi inundată de apele mării; Olanda, cu toate acestea,

este una din țările cele mai avute din Europa, și cauza este pentru că la Olandești, *instrucțiunea* este o neobosită preocupație. Statul și instituțiunile particulare nu crătușă nimic pentru a o răspândi în toate clasele și în toate ramificațiunile arborelui social.

Ca să întăresc și mai mult cele șise, voi spune opiniiile mai multor bărbați mari și filozofi asupra influenței ce exercită *instrucțiunea* și *educațiunea* asupra unui popor. *Jules de Saint Simon* dice; „*Poporul care are cele mai bune școli, este cel d'intâia dintre popoare; deca nu e astăzi și mai măine*“. *Dupanloup* dice: „*Educațiunea este acea care face mărirea poporilor și menține lustrul lor, care întâmpină decadenta lor și la trebuință îi ridică din cădere*“.

Marele filosof german Leibnitz dice: „*Fă-mă stăpân pe educațiunea junimii unei națiuni și voi fi stăpân pe datinele viitorale ale acelei națiuni*“.

[Va urma]

A P E L

Către domni proprietari, către comune și către or-ce persoñă care ar dori să ibă în bună invățător și maestru de tâmplarie.

D-l Christ Ștefănescu (Reverénu) deși lipsit de mijloce a absolvit cursul școlei de arte și meserii din Ploiești de la care are *diploma de maestru* în tâmplarie; a absolvit și cursul școlei normale tot din Ploiești, de la care a luat *diploma de capacitate* pentru invățător.

Și acum dorește să găsească o comună mai bună, fie în ori-ce județ, unde pe lângă postul de invățător să poată practica și meseria tâmplăriei, deschizând un mic atelier.

Cât ar fi de bine ca fie-care invățător să poată invăța pe școlari și câte o meserie! Fie cel puțin ca de acum înainte să ne punem pe acăstă cale!

Or cine ar dori să ibă pe d. Christ Ștefănescu (Reverénu) de invățător și maestru se va adresa la redacția noastră sau de a dreptul la d-sa în Ploiești, strada Plăeșilor No. 383.

Invățătorii sătesc și metodele de invățămînt

Intre multele scrisori primite la redacțiunea revistei noastre s'a primit și una de la D-l Mihail Niculescu, invățător sătesc, însotită de rugăciunea de a o da publicității, cea ce și facem, pentru ca să se vadă de cetitorii noștri cele cuprinse. Redacți-

unea primește cu placere lucrarea Dl-ului Niculescu asupra metodelor de învățămînt, făcîndu-și negresit observațiile sale.

Etă scrisoarea în cestiune :

Pré respectabile, Domnule Bălténe,

Revista **"Lumina pentru toți"**, dirigată de Domnia voastră, responde unei necesități simțite de toți iubitorii de cultură și mai cu seamă de corpul didactic primar, și apariția sa e î a fost salutată cu bucurie de toți adevărați Români. În special, pentru invățători, această frumosă revistă va fi un adevărat isvor de lumină, unde și vor adăpa susținut cu atâta cunoștință folositore, indispensabile misiunii lor. În adevăr, șăriile politice avem destule, pe când șăriile pedagogice, literare ori științifice n'avem, trebuie să o mărturisim, de căt fără puține. Etă pentru ce importantă Domniei-văstre revistă e bine-venită printre invățători; Etă de ce pot afirma, că nu fără cuvînt unele persoane au salutat cu numele de Mesia cel acceptat revista. „*Lumina pentru toți*“ Cea ce ne întăresce însă și mai mult în acăstă credință e, fără indoială, amintirea frumoselor Domniei-văstre antecedente ca revisor școlar, în care calitatea și știut căstiga cu drept cuvînt iubirea, stima și admirarea invățătorilor. Spre a se putea folosi însă și mai mult invățători, cred nemerit a se trata pe larg în interesanta Domniei-văstre revistă cestiuni de metode didactice arătând, care e calea ce mai facilă de propunerea fie-cărui studiu, să înțelege, întrucătă privesc cercul invățămîntului primar, baza instrucțiunii în genere.

In acest scop, dacă mă veți permite, promit a vorbi însu-mă pe larg în aceste coloane, asupra fie-cărui studiu în parte și a expunie modestele mele observații asupra metodelor de învățămînt, fructul experienței de mai mulți ani în calitate de invățător și sub-revisor școlar al județului Ilfov.

Salutându-vă respectos, vă rog, Domnule Bălténe, să vine-voi și a primi asigurarea profundului meu devotament.

Michail Nicolescu

invățătorul școliei de băieți din comuna
Băneasa-Herăstrău (Ilfov)

1885 Iuliu 19

MICA BIBLIOTECA POPULARĂ
„*Lumina pentru toți*“

STUDIUL NATUREI

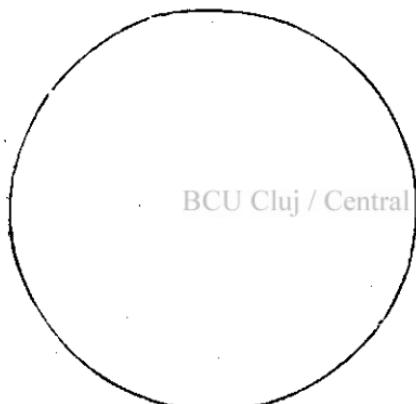
prelucrat pentru popor de ENIU BĂLTÉNU.

Tot asemenea este și cu luna. Când ce să dovedit pe deplin în ciua de este plină ni se pare rătundă și astăzi. „Dar, când te uiți la lună, cu totale astea pe față ei se află urmă unchiu meu, o vedere de formă munți și văi destul de mari, ceală rătundă și lătăreță, întocmai ca

„un disc (taler), ca o masă rătundă. Tot aşa ni se pare și sōrele. Sōrele și luna sunt rătunde, aū formă a-própe sferică, ni se par însă lătă-rete, numai pentru că sunt forte, de departe de pămēntul pe care locuim, și noi știm că ochiul omului are un orizont mărginit, adică nu se poate intinde de căt pînă la ore care de-părtare. Acum, dac'am voi să facem pe hărtie, pe placă sau chiar ne coborîram érashi la locul de obser-și pe nisip forma lunei sau a sōre-lui, aşa cum le vedem, atunci ar urma să facem și noi un cerc trăgînd împrejurări o linie rătundă (curbă), éc'asa (și dicînd astfel

„Și pentru ca să nu mai aibă nică-o indoelă, ecă eū o să mă suiu colé sus pe stâncă asta și o să-l ridic într'o mână, ér tu du-te colo, pe delulul éla și-l privește. Aî, dute.“

În cîte-va minute, fie care se află la locul arătat. Privind eū din depărtare pepenele, de abia-l zăriam intocmai ca un mic taler. Dupe ce astfel : „Dac'am voi să facem érashi pe hărtie, pe placă sau și pe nisip forma pepeneluř rătund, a ghiulelei, a lunei, a sōrelui sau a pămēntului, însă acéstă formă să-rate aceste corpură ca cum ar fi străpunse, drept prin mijloc de o osie (axă), atunci ar trebui să ducem prin mijlocul cercului făcut adinéoré, o linie dréptă astfel,

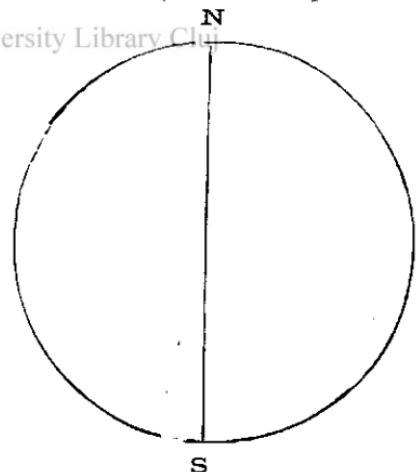

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„unchiū meū descrise pe nisip o circumferenă, și care linie se ché-mă circumferenă, care pe românește va să dică linie dusă împrejur.

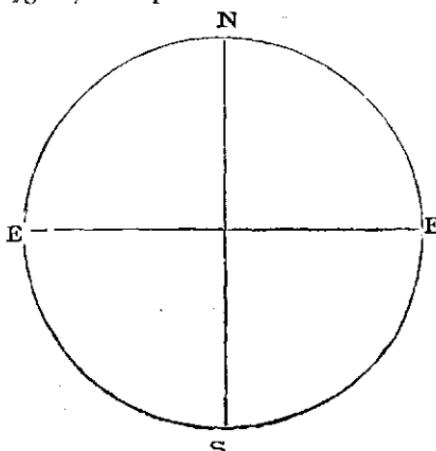
„Ei bine, dacă ne am sui în lună și ne am uita de acolo la pămēnt, l'am vedé și pe el în formă rătundă, și lătărétă. Ba însuși pepenele asta mare și rătund, privit din depărtare, aî să-l vezi tot de formă lătărétă.

¹⁾ Asupra vorbelor *cerc* și *circumferenă* unchiū meū se opri un moment și 'mí desluși că în carte se numește cerc un *disc*, un *taler*, un *fund de butie*, de *butoiă*, o *față de arie*, și asea mař departe, ér marginica acestor lucruri se numește în cărti *circumferenă* (adică dusă împrejur) de la *circum-* împrejur și *fero=due*.

(și vorbind unchiū meū duse axa), care linie închipuește *axa*, ér că-pătalele ei închipuesc cel doi poli. Acum, dacă încingem pepenele, drept preste mijloc, c'o ată, uite așa, în căt ată să fie deopotrivă depărtată de cel doi poli aî pepenuluř (din care unul e coda și altul flórea), locul pe unde încinge acéstă ată se chiamă *ecuator* (equa-

,tor), adică tăetor în două părți egale, de o potrivă.

„Er dacă l'am puté încinge, aşa în cât linia să tréca prin cei doi poli, dupe cum acest pepene este incins cu ată de la códă peste flóre, pínă érăşii la códă, atunci acé linie ar fi meridianul pămîntului.”

„ar fi meridianul pămîntului.”

„Acum, ié spune și tu, îmă disem cum văd și eu, nepôte, că ești pri- unchiu meu, tot ce aî înțeles despre forma pămîntului, dar ié în mână am de gând să-ți spui mai departe. pepenele”

Atunci ești, luând pepenele în mână,

spusei că pămîntul este rötund, cam ca acest pepene; de acea, în cárți se chémă sferă sau glob, și linia care l'ar străpunge dintr'o parfe intr'alta, cum ar fi la pepene prin códă și flóre, o asemene linie se chémă osie sau axă ale cării căpătăe se numesc poli. Dac'am puté tăia pămîntul în două, dupe cum se tăia acest pepene, atunci fie-care jumătate de pămînt s'ar numi emisferă adică jumătate de sferă. Dac'am încinge pămîntul c'o linie peste mijloc, drept pe la jumătate, uite cum este incins acest pepene, atunci acéstă linie s'ar numi ecuatorul pămîntului. Er dacă l'am încinge, aşa în cât linia să tréca prin cei doi poli, dupe cum acest pepene este incins cu ată de la códă peste flóre, pínă érăşii la códă, atunci acé linie ar fi meridianul pămîntului.”

Bravo! strigă unchiu meu, a-

cum văd și eu, nepôte, că ești pri-

ceput și că o să poți înțelege cea ce

am de gând să-ți spui mai departe.

[Va urma]

O ARUNCATURĂ DE OCHEU ASUPRA EDUCAȚIUNII

de

M. C. FLORENTIU

De aci înainte acest studiu devine din ce în ce mai interesant, mai ales în ce privește educațiunea femeiei; de acea continuăm încă a reproduce din el părțile principale.

„Si spre a vă încredința despre acésta, urmăriți pe acest mic filosof, pe care, după ce l-ați privit atât de indiferent și inuman pe stradele unui oraș, îl găsiți, într'o dî frumosă, pe o câmpie smăltată cu flori, ju căndu-se cu smeul, mincă etc. Adresați-vă la dânsul, spuneți-i că vrăj mașii patriei sunt la hotarele ei, ați să intre într'ënsa, să ucidă pe mama lui și să-l ieă captiv și că totul nu depinde de cât numai de la voință și curagiul său... Si îndată l'veți vedé că tresare ca dintr'un vis, ca dintr'un somn adânc! Condamnă plăcerile jocului, disprețuesce moarte și numai adóră de cât virtutea! L'ați metamorfosat! — Iată-l devenit eroul de la Maratone, gata a muri la Termopile pentru datorie, la

Philipi pentru libertate, la Valea-Albă și Călugăreni pentru patrie. *Iată sufletul, iată ființa misteriosă, căreia să adreseză educațiunea*

Dar cuvă vom incredința acăstă educațiune? Da-o-vom filosofului logicului? Nu, pentru că între el și copil se află un haus nemărginit și nestrăbătut? Da-o-vom preotului, ca ministrul celuī mai mare mișcător al ființei umane? Nu, căci umilitoarea poziție, în care să găsește, nu-l permite a se administra după adevăr nici însuși pe sine! Da-o-vom profesorului, dascălului? Nu, căci el primește copilul deja format în obiceiuri ca și în materie, și pe lângă acăsta, în scurtul timp ce rămâne cu densul, î se pretinde atâtea lucruri de urmărit, în cât nu î se mai lasă nici un moment pentru a mai vorbi și despre educațiune. Da-o-vom dar mentorului lui Fenelon sau guvernatorului lui Rousseau, înțelești în simplă însemnare a vorbe? Nu, căci valetul chemat a administra un copil, nu va face din el de cât iarăși un valet, pentru că nimenei nu pote da altuia din ceia ce el nu are. Da-o-vom în sine părintelui, ca celuī ce i-e parte la toate mișcările și greutățile ce procură copilăria? Nu, pentru că pe lângă asprul, meditativul, nepacientul său caracter, unde va găsi el timp a observa fie-care inclinare a acestor suflete tinere și inocente, spre a înfrina apucăturile rele și favoriza bunele dispoziții? Nu are el ore alte necesități de urmărit, spre a câștiga și a susține viața sa și a familiei sale? Nu este elu ore funcționar, artist, industriaș, agricultor, comerciant, etc., și mai mult de cât toate nu este el ore cetățen? Cum dar, când chiar am presupune o excepție în natură bărbătescă, va pută găsi el mijlocul spre a da copiilor săi acă invățătură și acele exemple de toate minutele, spre a-i obiceiui să alunge răul și să practice binele? Așa dar educațiunea este cu neputință și părintelui. Cui o vom incredința dar? Mai există vre-o putere mai mare și de cât toate acestea, ori pretențiunile noastre nu sunt de cât nisce zadarnice închipuirii?

Să nu ne amăgim că totul s-ar concentra aici. Există încă o putere mult mai mare și mai energetică decât toate acestea. Există încă o putere, cu care Creatorul Universului a incoronat uvragiul său, a ilustrat și fecundat genul uman. Există încă o putere, care nu inspiră de cât iubire, încăldind toate simțurile și întinerind toate sufletele!.. Acăstă magică putere, acăstă seducătoare floră, care înaltează colorul naturei, este femeia, este mama de familie. El dară, și numai el este încredințat prima conducere, prima educațiune a genului uman, pentru că numai singură este suride copilariei, numai este pricepe acel misterios și plin de farmec limbajul ce se arată la copil la vîrstă de săse lună; numai este în fine pote înțelege acel minunat și grațios mod de con vorbire cu acă debilă dar predominantă creatură, care nu corespunde la dragostea ei decât în limbajul mesagerului lui Noe, purtător al ramurei de oliv!

Dar cari sunt griile și preocupăriile celor cari țin în mâini puterea și mijloacele de a ridica acăstă a doua putere creatrice a genului uman la adevărata ei mărire, de unde apoă binefacerile sale să se resfrângă asupra fie-cărui individ în particular și a societății în general? Care este sistema de învățămînt ce este destinată femeilor, conform naturei și rolului ce suut chemate a juca ele în societate?

Pină să ne răspundă și nouă cine-va la aceste întrebări, să vedem printr-o repede privire, care a fost starea femeii în toți timpii. Deschidând istoria lumii, și privind printre secoli, vedem că sora ei a fost ce mai tristă și ce mai umilitore, nefiind niciodată în raport cu destinația și intelegerința ce i-a oferit natura. Căci de vom lua, ca exemplu, timpul patriachilor, numiș *etatea de aur*, vom vedea că bărbatul lepăda pe femeia sa ca pe o haină de care se indestulase! și acesta o face și în deplină libertate, fiind că totă puterea societății se concentra în persoana lui, ca unul ce era în același timp preot, judecător și rege! În India și Egipt, pretense *focarul civilizației* antice, femeia nu era decât o umilă servită, supusă capriciilor bărbatului, și silită, în clasele mai înalte ale societății, să se sacrifice pe mormântul consofolui său! Dar o civilizație ceva mai savantă, de și tot barbară, despărțea pe bărbat de acel crud despotism, și îl înlocui cu acele guverne republicane, atât de mult cîntate de lumea veche și adorate de contemporan! Cu toate acestea pozițunea femeii nu căștigă și nimic.— În Grecia, acel teră privilegiată, unde se dice că omul luă *posesiune de geniul ce i-a dat Dumnezeu*, condițunea femeii ținea în același timp de femeia degradată a Orientului și de femeia semi-civilizată a Occidentului, căci dacă era căutată pentru frumusețea ei fizică și respectată pentru acesta ca mamă și cetățeană după cum ne arată capetele d'opere artistice și literare ale Greciei, era ne considerată ca fiindă intelectuală și morală, fiind pusă sub cîte mai mare dependință, nepuțindu-se bucura, dacă avea nenorocirea să părăsească consofolul său, de căt de drepturile unei slave, pusă sub tutela fiilor săi, nepermittendu-i să facă nici un act fără consimțimentul și semnătura tutorilor ei! În România, acel mândri regă al lumii, pretenș de către mari practicatori ai justiției și virtuții, femeia n'avea altă sora peste a Grecovor, de căt că bărbatul avea drept absolut asupra vieții și morții copiilor săi, contra căruia femeia, adică mama nu putea de căt să plângă, pentru că dreptul ei conjugal era atât de jos, în căt bărbatul își permitea adesea să incredințeze principalului său sclav chiar grija de a îl bate pe femei! Argument la acestă putem aduce, pe lîngă alte multe, pe eunucul lui Justinian, care cutesă să amenințe pe imperatrice!

Dar și acești timpi de *feerică civilizație* dispărură și se înlocuiesc cu noe neguri de barbarie, din cari eșiră acele uriciose guverne feudale, ce fură isvorul atâtitor tortură și crime contra virtuții șiumanității, prefăcând mai totă Europa într-o turmă de sclavi! Aci femeia fu și mai grozav strivită, căci dacă în trecut avusesese nenorocirea a fi considerată, când ca umilă servită și când ca consotă deposedată de orice drept, dar avusesese cel puțin acce particulară și dulce fericire de a se bucura de grațiele cei inspira grupa sa de copilași, pe când în acest nenorocit timp, nu numai că era lipsită și de acesta măngiere, dar era încă condamnată la cîte mai spăimântătoare tortură, de a-să vedea un singur copil îmbrăcat cu toate onurile și bunurile familiei, și pe cei-alții asviriști pe strade, în miserie, în prada acelei morți impurie, a aceluia scârboș celibat!... Acum sclavia ei ajunsese la cel mai după urmă grad. Avea voce și nu putea striga, ochi și nu putea plânge, inimă și nu putea să se în-

duioșeze! Dragostea ei atât de jefuitore, nu-i permitea în fața acelor sălbaticice crudumi ale politicei și credinței, de cât să gêmea în ascuns, scoțând acel înăbușit și sfâșietor suspin, repetat cu atâta foc de un mare poet: *Dumnezeu n'ar fi putut cere nică o-dată de la o mamă un asemenea sacrificiu!*

In acest timp de grozavă tortură pentru femei se năseu cavaleria, care inspirată de înaltele și bine-făcătoarele sentimente evanghelice pentru nenorocii și apăsați, acordă protecțunea ei văduvei și orfanului, creând o noă eră pentru femei. *Cristianismul* prin universalul său spirit de caritate și indulgență, desvoltând principiul de dreptate între omeni, stabili înr-oare egalitate între cele două sexe, dând societății o noă fasă. Acum femeia prin impulsiunea morală, către regiunile curățite ale intelegerinței, începu a se ridica la vederea tuturor și a câștiga un grad mai mare de autoritate prin modificarea moravurilor ei, înobilate de puritatea și sanctitatea religiunii, ce-i deschidea o cale noă. — Apoi cu progresul civilizației modificându-se și ameliorându-se din ce în ce mai mult legile societății, s-a modificat și ameliorat și sora femeii, ajungând la starea în care se găsesce astăzi.

[Va urma]

DIVERSE

O infamie a călugărilor catolice din Bucurescī

Călugărițele din institutul Sânta Maria, de la Pitar-Moșu, desfășură ura germanismului contra fetelor franceze ce sunt incredințate crescerii lor. Așa acele jesaite, când vor să chemă o fată francesă, în loc d'a o numi, o strigă: *Hei, la Grande Armée! Hei, la Grande Nation! Hei, la nation qui a chassé dieu du Panthéon!* și alte cuvinte insultătoare, care fac pe copile a nu iubi Franția, spuindu-le că Franceșii sunt un popor ateu, francmason, inimic al religiei.

Fetelor evreice le strigă: *Hei vechiul testament! N'audî, talmud! Fiica lui Israel!*

Româncelor nu le dic nimic dar le scădă de la ora patru dimineață și le duc la biserică să se róge după ritul papistășesc.

*Resboiu Român**

Ecă un exemplu de purtarea acestor călugărițe către românce.

In decursul lunei Iunie, acest an, profesora de lueru de la acăstă școală catolică lovi c'un baston pe o fetiță de 8 ani a preotului N. Demetrescu, de la biserică Sărindaru. Loviturile au fost atât de rele în cât fetița a suferit multe dile și n'a putut lucra cu mâna peste care a fost lovită. A doua zi după bătaie mama copilei ducându se să cercețeze vina pentru care fetița a fost astfel pedepsită, și adresându-se directoriei, profesora de o cam dată a tăgăduit; dar fetița declarând cu sinceritate taptul, directorea a început s'o certe că de ce spune că a fost bătută și a început să arate ușa atât fetiței cât și mamei ei într'un mod cu totul necuvintios.

Bine voescă onorabilele autorități a lăua măsură seriose în privința acestor călugărițe cari se cred într-o țară cucerită cu armele. **E.U.**

Tiganul și chibriturile plesnitore. Moș Vasile, tiganul, audise că sunt chibrituri care poenesc tare când le aprindă, de aceea se duse la căreiumar și își disse:

„Dă-mi și mie, jupâne, un chibrit de cari plesnesc, ca să plesnescă și copiii mei acasă ca aici luă vîru Stan.”

(Din anedotele Comunicate de
D-nul A. G. Popescu învățătorul Com. Iléna, Ilfov)

D-l Aurelian, fost ministru, a primit o scrisoare de la ministrul de comerț din Pesta, rugându-l să iei parte la congresul economic ce se va ține în Septembrie viitor. D-l Aurelian ar fi refuzat.

Onore directiunii Căilor ferate române. D-l G. Cantacuzin, directorul drumurilor de fer române, a dat ordin ca toți funcționarii de la căile ferate să părte haine făcute din stofe fabricate în țară.

Dacă toți superiorii feluritelor servicii ar lăua o asemenea măsură; de signr că s-ar face o bună încuragiare industriei ce începe să se ridică.

Dar numai ca aceste măsuri să se aducă la îndeplinire și să nu fie numai pe hârtie, cum s'a întemplat cu costumul corpului didactic.

Ia închipușești că totă armata, toate școalele, toate penetenciarele, tot corpul didactic, toți telegrafliașii și toți postașii, în fine toți funcționarii ar purta rutărie și haine făcute numai din țesături produse în țara noastră, de și pot că nu așa de sine ca cele streine, închipușeștești, dic, că totă această sumă de lume ar purta efecte de îmbrăcăminte făcute numai din țesături produse în țară și atunci îi-a face o idee despre avântul ce s-ar da industriei române. Onore dar d-lu G. Cantacuzin.

BIBLIOGRAFIE

„**Tara Nouă**” revista științifică politică economică și literară, redactată de d-l I. Nenitescu, apare de 2 ori pe lună, abonamentul de 10 lei pe an.

Numerile 13 și 14 au sunnărul următor.

1). Raport despre comerțul exterior al României ; 2) Racul și broscă (baladă) ; 3) Un cuvint asupra familiei ; 4) O potinire a spiritismului ; 5) Dus și intors (poesie) ; 6) Corespondență.

Redacția și Administrația în Pasajul român, 12.

ŞARADA No 1. (de A. G. Popescu învățat Iléna, Ilfov)

Cuvântul începător,
Sunt obiect impălitator.
Al doilea, vreți să-l știți ?

Pe cer lesne mă găsiți.
Întrig sunt copac frumos
Ce cresc în codru muntos.

EDUCATIUNEA

PENSIONAT DE BĂETI

AL LUI

= ENIŪ BĂLTÉNU =

aflat acum

Intre strada Cernica No. 4 și strada Negustori No. 7
[Peste drum de Biserica cu Sfinți]
BUCURESCI

La Sf. Dumitru viitor (26 Octombrie 1885) se mută în altă casă mai mare și mai bună, Calea Moșilor 138. – Bucuresci.

In acest pensionat se primesc scolari

Interni, Externi și Demi-interni pentru
clasele Primare, GIMNASIALE și Comerciale

Este speranță că acest an se va înființa și grădină de copii (Kindergarten)

Acest pensionat aprópe de scóla comercială, de liceul Matei Basarab, de gimnasiul Lazăr, de gimnasiul Mihai Bravul și de sucursala liceului Sf. Sava.

Acest pensionat **a probat cu fapte**, anul trecut, să știe să 'și facă datoria în conștiință. Scolarilor cari au terminat clasele primare, li s'a dat atestate de la scóele statului, fără să rěmână nică unul repetent. Scolarii gimnasiali și comerciali au urmat cursurile la scóele publice, unde au și depus examenele, fără ca nică un scolar gimnasial, inscris în regulă, să rěmână repetent, ba încă unuia aă luat premiu.

Anul trecut, am încercat să fac clasa I gimnasială în pensionat, numai cu puțini scolari cari la finele anului scolar depusă examen la gimnasiul Lazăr au fost toti promovați.

Pentru că pensionatul se mută într-o casă mai mare de la Sf. Dumitru viitor, acest an se vor primi scolari cu prețurile scăzute mai cu semă copiile cel mici.

Scolarii sunt obligați să vorbescă tot dauna în limba germană și francesă, în care scop s'a angajat persoane anume cu contract în regulă. Pentru îngrijirea copiilor mici s'a angajat o damă germană.